“Тасдиқ менамоям”
Директори Институти боғу токпарварӣ
ва сабзавоткории АИКТ, н.и.к.
Кароматов Ш.Ш. ________
10 апрели соли 2025, №4

НУСХА АЗ ПРОТОКОЛИ №4

ҷаласаи шуъбаи мевапарварӣ ва буттамевагиҳои Институти боғу токпарварӣ ва сабзавоткории Академияи илмҳои кишоварзии Тоҷикистон

аз 10 апрели соли 2025 ш. Душанбе

Раис: Худойқулов Б.С.
Котиб: Тағоев Ш. Ҳ.

Иштирок карданд: Худойқулов Б.С. – н.и.к. муовини директор оид ба илм, таълим ва тайёр кардани кадрҳои илмӣ-раиси ҷаласа; Тағоев Ш.Ҳ. -ходими калони илмии шуъба- котиби ҷаласа; иштироккунандагон: Раҳматов С.Ҳ.-мудири шуъбаи мевапарварӣ ва буттамевагиҳо; Назиров Ҳ.Н.- д.и.к., ходими пешбари шуъбаи технологияи инноватсионии ниҳолпарварӣ; Сафарова З.А.- ходими илмии шуъба; Гулрухсори Раҳмон- ходими хурди илмии шуъба; Қаландаров Р.Ю.- н.и.к., мудири шуъбаи технологияи инноватсионии токпарварӣ; Толиҳов Ҷ.А.- н.и.к., мудири шуъбаи ҳифзи растаниҳо; Эшонқулова Р.У. -н.и.к., мудири шуъбаи илм, таълим ва тайёр кардани кадрҳои илмӣ; Толибов А.Қ.- н.и.к., ходими калони илмии озмоишгоҳи биотехнологияи растанӣ; Фозилов Ҷ.Д.- мудири шуъбаи технологияи инноватсионии ниҳолпарварӣ.

РӮЗНОМАИ ҶАЛАСА:

Муҳокимаи диссертатсияи унвонҷӯи шуъбаи мевапарварӣ ва буттамевагиҳои Институти боғу токпарварӣ ва сабзавоткорӣ Раҳматов Сулаймон Ҳасанович дар мавзуи «Хусусиятҳои агробиологӣ ва селексионии навъҳои хурмои шарқӣ дар шароити водиҳои Ҳисору Вахш», барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои кишоварзӣ аз рӯйи ихтисоси 06.01.05-Селексия ва тухмипарварии растаниҳои кишоварзӣ.

Роҳбари илмӣ: Камолов Нурмаҳмад, номзади илмҳои кишоварзӣ, ходими пешбари илмии шуъбаи мевапарварӣ ва буттамевагиҳои Институти боғу токпарварӣ ва сабзавоткории АИКТ.

Шунида шуд: Оид ба масъалаи мазкур унвонҷӯ Раҳматов С.Ҳ. баромад намуда, дар бораи сохтор, муҳиммият, вазифа, мақсад ва навгониҳои илмии тадқиқи диссертатсионии худ маълумот дода, иброз дошт, ки мевапарварӣ аз он ҷумла парвариши хурмои шаркӣ яке аз соҳаҳои асосии бахши кишоварзии Ҷумҳурии Тоҷикистон маҳсуб ёфта, ҷиҳати таъмини аҳолӣ бо маводи ғизоӣ, фароҳам овардани ҷойҳои корӣ дар деҳот, таъмин намудани бозори дохилӣ бо маҳсулоти ба талаботи бозор ҷавобгу ва афзун гардонидани имкониятҳои содиротии мамлакат нақши муҳимро мебозад. Ноил гардидан ба дастовардҳои баланд ва дарёфти навъҳои дурнамо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон пеш аз ҳама ташкил намудани системаи илман асосноки соҳаи мевапарварӣ дар шароити водии Ҳисор вобаста мебошад.

Бояд тазаккур дод, ки аксари навъҳо барои парвариш ба талаботи бозор ва содирот ҷавобгу нестанд, ки дар даҳсолаи охир бештар ба назар мерасанд. Баъзе аз навъҳо меваҳояшон данд (тумч), муҳлати нигоҳдориашон хело кам, барои хушконидан номувофиқ, меваи хурд доранд ва ба қадри кофӣ сермаҳсул нестанд. Баъзе навъҳои хурмои шарқӣ ҳаст, ки то ҳол дар Ҷумҳурии Тоҷикистон омӯхта нашудаанд.

Аз ин рӯ муҳиммияти омӯзиши навъҳои нави хурмои шарқӣ дар шароити ҷумҳурӣ ба мо имкон медиҳад, ки аломатҳои арзишноки онҳоро муайян намуда навъҳои серҳосил ва сифати мевaашон баландро барои селексия ва истеҳсолот интихоб намоем.

Аҳамияти тадқиқотҳои илмӣ дар он аст, ки дар натиҷаи гузаронидани таҷрибаҳои илмӣ ба истеҳсолот пешниҳод намудани навъҳои ояндадори дорои ҳосили баланд, меваҳои хушсифат, қобилияти баланди нигоҳдорӣ, интиқолдиҳӣ ва ба хушконидан мувофиқ, дар оянда барои бунёди боғҳои хурмо пешниҳод карда мешавад, ки ба ҳалли масъалаҳои стратегии Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, амнияти озуқаворӣ ва таъмини саноати хуроквoрӣ ба ашёи хом мусоидат мекунад. Инчунин навъҳои хурмои шарқии ояндадор: Шаркӣ, Шоҳона, Вахш, ва Ваҳдат, ки дорои аломатҳои хоҷагию биологӣ доранд, барои корҳои селексионӣ истифода бурда мешаванд.

Яке аз роҳҳои баланд бардоштани ҳосилнокӣ, ин ба вуҷуд овардани навъҳои нави серҳосилу ба талаботи бозор ҷавобгӯ ва мукаммалгардонии технологияи бунёди боғҳо бо тарзи замонавӣ мебошад. Парвариши хурмои шаркӣ дар Тоҷикистон таърихи 65-70 сола дошта, ба яке аз меваҳои маъмулу дӯстдошта мубаддал гаштааст.

Аҳамияти ғизоию шифоӣ ва иқтисодии хурмои шарқиро, ки як қисмати минтақаҳои боғдории ҷумҳурӣ барои парвариши ин мева мувофиқ аст, ба назар гирифта, мавзуи тадқиқот таҳрезӣ шудааст.

Дар ҷараёни ҷаласа аз ҷониби иштирокчиён Худойқулов Б.С. - муовини директор оид ба илм, таълим ва тайёр кардани кадрҳои илмӣ, Назиров Ҳ.Н. д.и.к., ходими пешбари илмии шуъбаи технологияи инноватсионии ниҳолпарварӣ, Қаландаров Р.Ю. н.и.к., мудири шуъбаи технологияи инноватсионии токпарварӣ, Фозилов Ҷ.Д.- мудири шуъбаи технологияи инноватсионии ниҳолпарварӣ саволҳо дода шуд, ки ба онҳо унвонҷӯ Раҳматов С.Ҳ. ҷавобҳои мушаххасу мукаммал дод.

Баъдан, роҳбари илмии унвонҷӯ Камолов Нурмаҳмад, номзади илмҳои кишоварзӣ, ходими пешбари илмии шуъбаи мевапарварӣ ва буттамевагиҳои Институти боғу токпарварӣ ва сабзавоткории АИКТ суханронӣ намуда, оид ба фаъолияти илмӣ-тадқиқотии Раҳматов Сулаймон Ҳасанович маълумот дода, иброз дошт, ки унвонҷӯ қобилияти баланди эҷодӣ дорад, тадқиқи диссертатсионӣ ҳамчун кори анҷомёфтаи илмӣ ба ҳисоб меравад ва мавзуи он барои татбиқи ҳадафҳои стратегии давлат мусоидат менамояд.

Диссертатсия бо шиносномаи ихтисоси 06.01.05-Селексия ва тухмипарварии растаниҳои кишоварзӣ мутобиқат карда, барои ҳимоя аз рӯйи ихтисоси мазкур тавсия дода мешавад.

Дар охир, аз иштирокчиёни ҷаласа хоҳиш карда шуд, ки довталабро дастгирӣ намоянд.

Сипас, Толиҳов Ҷ.А. н.и.к., баромад намуда, диссертатсияро ҳамчун кори анҷомёфта ба ҳимоя тавсия намуд.

Дар муҳокимаи диссертатсия иштирокчиёни дигар, аз ҷумла Назиров Ҳ.Н. д.и.к., ходими пешбари илмии шуъбаи технологияи инноватсионии ниҳолпарварӣ, Қаландаров Р.Ю. н.и.к., мудири шуъбаи технологияи инноватсионии токпарварӣ, Эшонқулова Р.У. н.и.к., мудири шуъбаи илм, таълим ва тайёр кардани кадрҳои илмӣ баромад намуда, ба унвонҷӯ тавсияҳои муфиди илмӣ доданд.

Баромадкунандагон дар рафти муҳокимаи диссертатсия муҳиммияти мавзуи таҳқиқро қайд карда, саҳми унвонҷӯро дар таҳқиқу баррасии масъалаҳои назариявӣ-методологӣ ва амалии мавзуи мазкур муҳим арзёбӣ намуданд.

Қайд карда шуд, ки Раҳматов С.Ҳ. муҳаққиқи пурмасъул буда, муаллифи 13 таълифоти илмӣ, иштирокчии конференсия ва семинарҳои илмӣ-амалӣ ва назариявии байналмилалию ҷумҳуриявӣ ва дохилии муассиса мебошад.

Ҳамзамон, баромадкунандагон эродҳо ва андешаҳоеро изҳор доштанд, ки ба мушаххасу возеҳ баён намудани нуқтаҳои алоҳидаи диссертатсия, нисбатан муфассал шарҳ додани ҷанбаҳое, ки дар амалӣ намудани пешниҳодҳо ва тавсияҳои марбут ба Раҳматов С.Ҳ. мусоидат менамоянд.

Раҳматов С.Ҳ. ба эродҳои баромадкунандагон ҷавобу шарҳҳои муфассал дод. Сипас, лоиҳаи хулосаи ҷаласаи шуъба, ки дар асоси баромади баромадкунандагон омода карда шудааст, шунида шуд.

Ҷаласа қарор кард:

1. Диссертатсияи Раҳматов Сулаймон Ҳасановичро дар мавзуи «Хусусиятҳои агробиологӣ ва селексионии навъҳои хурмои шарқӣ дар шароити водиҳои Ҳисору Вахш» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илми кишоварзӣ аз рӯйи ихтисоси 06.01.05-Селексия ва тухмипарварии растаниҳои кишоварзӣ кори таҳқиқии анҷомёфта ҳисобида шавад.
2. Диссертатсияи Раҳматов Сулаймон Ҳасанович дар мавзуи «Хусусиятҳои агробиологӣ ва селексионии навъҳои хурмои шарқӣ дар шароити водиҳои Ҳисору Вахш» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илми кишоварзӣ аз рӯйи ихтисоси 06.01.05-Селексия ва тухмипарварии растаниҳои кишоварзӣ бо назардошти ислоҳи эродҳои гирифташуда барои ҳимоя дар шурои диссертатсионии дахлдор тавсия дода шавад.

Хулоса дар ҷаласаи шуъбаи мевапарварӣ ва буттамевагиҳои Институти боғу токпарварӣ ва сабзавоткории Академияи илмҳои кишоварзии Тоҷикистон санаи 10.04.2025 Протоколи №4 қабул гардидааст.

Иштирок доштанд: ҳамагӣ - 11 нафар. Натиҷаҳои овоздиҳӣ: “тарафдор” – 11 нафар, “муқобил” – нест, “бетараф” – нест.

Раиси ҷаласа:
муовини директор оид ба илм,
таълим ва тайёр кардани
кадрҳои илмӣ, н.и.к. — Худойқулов Б.С.

Котиби ҷаласа: — Тағоев Ш.Ҳ.

Имзоҳои Худойқулов Б.С. ва
Тағоев Ш.Ҳ.-ро тасдиқ менамоям:
Сармутахассис оид ба кадри Институти боғу
токпарварӣ ва сабзавоткории АИКТ — Музафарова М.Н.